

ДО: АТХ. ДИКОВ

СТАНОВИЩЕ

относно „КОНКУРСНА ПРОГРАМА И ЗАДАНИЕ ЗА УСТРОЙСТВЕНА КОНЦЕПЦИЯ НА БОРИСОВА ГРАДИНА“

Процедурна забележка по първа стъпка; обсъждане на задание:

- Във връзка с проведеното на 31.01.2014 представяне на заданието предложихме да се публикуват протоколи на самите обсъждания към досието на проекта. До момента не е публикуван първия такъв протокол.
- Предложихме да се публикуват всички получени становища
- Направихме коментар относно слабата публичност и интерес към процедурата. В залата имаше 15 души, което трябва да се отчете като проблем.

Забележки по отношение на КОНКУРСНА ПРОГРАМА

Възложител на конкурса

Възложител е Главния архитект, на основание пълномощно дадено му от Кмета.

Смятаме, че това пълномощно е неправомерно. Главният архитект не е премалял политически ангажименти, зад него не стои политическа програма. Сериозните интервенции в града могат да бъдат успешни, само когато зад тях стои политическа воля, заявена в политическа програма, за която хората са гласували. Политически орган е и Комисията по архитектура и градоустройство, където се обсъждат въпросите за целесъобразността на една или друга инициатива.

Прехвърлянето на отговорности по градоустройствени инициативи от политическото тяло към администрацията е нарушение на основите на демокрацията!

Настояваме възложител на конкурса да бъде Кмета на София, защото така е правилно!

Вид на конкурса

Тъй като заданието е построено по аналогия на заданието за конкурса за четирите зони в центъра на София, отново са заложили следните постановки:

- *придобива се концепция - основа за бъдещия проект,*
- *конкурсът е явен, авторите защитават концепцията си пред членовете на журито*
- *конкурсът е едноетапен*

Вече видяхме от опита с конкурса за центъра на София, че явните конкурси не предизвикват фурор в архитектурните среди, заради което участниците бяха твърде малко. Видяхме, че членове на журито могат да бъдат пристрастни и че в крайна сметка печелят „приблизжени“ фирми. Видяхме, че спечелват концепции, които не се одобряват нито от кмета, нито от обществеността, заради което е ясно, че няма да бъдат изпълнени. Видяхме, че е напълно неясно взаимодействието на журирането с инструмента на общественото мнение от общественото обсъждане.

Ето защо предлагаме следната процедура:

- Конкурсът е таен
- Журито селектира първите три проекта, след което се разкриват имената на авторите им

- Трите селектирани проекта преминават през публична защита пред журито и на обществено обсъждане
- Оценката на журито и оценката на общественото обсъждане се предоставят на кмета и Комисията по архитектура и градоустройство
- Окончателно решение за избор на печелившата концепция се определя от кмета. По негова преценка може да бъде избрана концепция, която да бъде с по-малко точки, но да отговаря по-пълно на политическите ангажменти, които кметът е поел пред обществото

Цел на конкурса

Отново, подобно на конкурса за центъра на София, виждаме формулировката, че „*цел на конкурса е избор на екип*“, а конкретните цели били в техническото задание. Тази формулировка е недоразумение, което трябва да се изчисти.

Целта е избор на концепция, а не избор на екип! На проведеното обсъждане вече зададохме въпроса: „*това конкурс за избор на ПУП-аджия ли е?*“ Отговорът беше „*Не, това е конкурс за концепция, по която ще се изработи ПУП*“

Повече от ясно и логично е, че авторът на избраната концепция ще бъде поканен да продължи проектирането в следваща фаза.

Настояваме да се изчисти формулировката, че **ЦЕЛ НА КОНКУРСА Е ИЗБОР НА КОНЦЕПЦИЯ**.
Подробният устройствен план ще бъде разработен на база избраната концепция.

Предмет на конкурса

Предмет на конкурса е изработване на концепция за устройство и развитие посредством изработване на подробен устройствен план или там, където има такъв - чрез изменението му.

Има препокриване на понятията „цел“ и „предмет“. Вече стана ясно, че целта е „избор на концепция“. Как ще се приложи тази концепция е втори въпрос, на който трябва да отговори самата концепция! Да, силен инструмент за прилагането на концепцията в реалността ще бъде изработването на ПУП, но дали това е достатъчно?

Нима градоустройството приключва с подробния устройствен план? А плановете за употреба? А меки мерки? А дългосрочни стратегии за развитие?

Подробности относно ПРИЛАГАНЕ НА ИЗБРАНАТА КОНЦЕПЦИЯ ще бъдат коментирани в техническото задание.

Предлагаме точката да отпадне!

Обекти на конкурса

Участникът трябва да представи в текст до 1500 думи:

- анализ на задачата
- изводи от анализа
- визия за развитието

Изискваните графични материали са:

План 1:2000

Фрагмент 1:500

Визуализации по избор

Остро протесираме срещу идеята да се вмени на Участника да прави ПРОБЛЕМЕН АНАЛИЗ и сам да определя какво трябва да се променя или подобрява! Това е бягство от отговорност на възложителя, което се прояви в конкурса за центъра на София. Липсата на конкретни задачи в техническото задание водят до резултати в стил „Архитектурен битпазар“, в които се предлагат безцелно идеи във всякакви посоки: възможни и невъзможни. Не е работа на проектанта да определя заданието! Това е работа на Възложителя, или на неговия Консултант! Работа на Проектанта да даде решението на проблема! Ето защо настояваме да отпадне „анализ на задачата“ и „изводи от анализа“. Участникът трябва да представи „концепция“, а защото това е „целта“ на конкурса.

Награди и авторски права

Нямаме забележки

Изисквания към участниците

За параден път се дискримира чуждестранното участие!

София носи в себе си генетичния материал на европейските архитектурни и градоустройствени традиции и в момента повече от всякога е важно градът да възстанови някогашния си отворен мироглед. Противоречиво е София да кандидатства за Европейска столица на културата през 2019 г., ако поддържа климат на протекционизъм и изолация. Къде щеше да бъде културата на града, ако нашите предшественици не бяха създали възможности за младия арх. Фридрих Грюнагер, проектирал ред знакови сгради и пространства в централна София, или пък за архитектите Херман Хелмер и Фердинанд Фелнер, проектирали Народния театър?

Провалът на международния конкурс за „Света Неделя“ не е оправдание за НЕ-ПРОВЕЖДАНЕ на международни конкурси, защото този провал беше резултат от некомпетентна организация, а не от ефектите от международните конкурси.

Настояваме основна преработка на изискванията към участниците и даване право на свободно участие на чуждестранни проектант, както и за преработка на процедурата с оглед международното участие. В случай, че Възложителят е ПРОТИВ обявяването на международен конкурс, настояваме за ПИСМЕНО СТАНОВИЩЕ по въпроса. Напомняме, че според нас възложител на конкурса трябва да бъде Кмета на Столична община, а не Главния архитект! Смятаме, че не-обявяването на международен конкурс е в противоречие със заявената от кмета политика на европейски ценности и практики.

Официален език и метрична система

При условие на преминаване към международен конкурс е редно официален език да бъде английски, а за не-говорещите английски членове на журито да бъде осигурен лицензиран преводач.

Регистрация и получаване на изходна информация

Заплащането на такса от 100 лева е неправомерно и в противоречие със законовата основа, в която се казва, че администрацията не може да изисква такси по-високи от разходите по услугата.

Настояваме информацията за конкурса и конкурсната програма да бъде свободно достъпна и безплатна, като бъде оповестена в специален сайт, създаден за целите на конкурса.

Регистрацията също трябва да бъде по електронен път през създадения сайт. Това ще улесни и стимулира международното участие, както и участието на колективи от провинцията.

Формат и начин на представяне на проектите предложения

Да се преработят условията с оглед електронно подаване на документи и проекти.

Предаване на конкурсните проекти

Да се преработят условията с оглед електронно подаване на документи и проекти.

Въпроси и отговори

Да бъдат задавани въпросите в сайта на конкурса и отговарянето им също там, в реално време. Практиката е общоприета и има успешни прецеденти в България.

Срокове

С оглед направените по-горе забележки смятаме, че трябва основно да се преработи времеви график за провеждане на конкурса.

Подготовката трябва да премине през следните етапи:

- Преработка на Техническото задание (забележките следват)
- Изработване на уеб-сайт на конкурса
- Преработка на Конкурсната програма
- Обществени обсъждания - минимум 3
- Покани и договаряне на международно и авторитетно жури
- Адекватен план за публичност

Относно срока на самия конкурс смятаме, че трябва да бъде не по-малко от ТРИ МЕСЕЦА.

Смятаме, че с изпълнението на по-горните задачи обявяването на конкурса може да бъде не по-рано от септември месец 2014 г.

Критерии и методика за оценяване на конкурсните проекти

Отново сме свидетели на неясна формулировка на критериите за оценка, които ще останат непонятни и за журито, особено ако то стане международно.

ценностите и морала на обществото като цяло. Новите решения в градовете изискват и специалисти по Градска Икономика и Градски дизайн.

Настояваме да бъдат поканени минимум 3-ма експерти от чужбина с доказан авторитет-архитект, урбанист и ландшафтен архитект.

Настояваме съотношението експерти/общински съветници да бъде 3:2.

Забележки по отношение на ТЕХНИЧЕСКОТО ЗАДАНИЕ

Записано е „Задание за изработка на конкурсен проект за предварително проучване и концептуално решение“ - само по себе си абсурдно като понятие. Конкурсната програма е „за устройствена концепция за изработване на ПУП“. Двете заглавия трябва да се променят, като нашето предложение е „за устройствена концепция за РАЗВИТИЕ на парк Борисова градина“, тъй като това наименование ще бъде разбираемо от чуждестранни участници.

Обосновка за провеждане на конкурса.

Описани са следните причини:

- *Проекти по ИПГВР*
- *Липса на ПУП*
- *Не са уредени подходите към прилежащите територии*
- *Затруднено движение на пешеходци поради разчищането на натоварени транспортно-комуникационни артерии*
- *Липса на цялостна визия за обемно-пространственото и функционално изграждане*

Много важно е да се заяви в самото задание, че основна причина за конкурса и последващите проекти е налагането на ред и закон в парка. Към обосновката настояваме да се добавят още поредица **ДРУГИ ПРИЧИНИ**, които са свързани с **ПРОБЛЕМНИЯ АНАЛИЗ** на територията, например:

- Нужда от развитие на вело мрежа
- Нужда от развитие на спортната инфраструктура
- Защита от шум
- Обживяване на лесопарковата част
- Развитие на контактните зони и взаимодействие с близки генератори
- Планове за употреба: сезонни и фестивални
- Меки мерки: участие на общностите в поддръжката и развитието на парка
- Нови схеми за преместваеми обекти
- Други

Смятаме, че **ПРОБЛЕМНИЯТ АНАЛИЗ** и разпознаване на **ЦЕЛИТЕ НА КОНКУРСА** като цяло не са разработени и към момента са твърде едностранчиви. Задачата трябва да бъде възложена на консултант или да бъде развита от Възложителя.

С цел да подпомогнем Възложителя само ще подскажем как би трябвало да изглежда заданието. Не можем да напишем всичко, защото резултатите от съставянето на задачата трябва да бъдат резултат от дългосрочен консултантски труд по описаните по-горе процеси.

И така, ЦЕЛИТЕ биха могли да се разделят на групи, които да съответстват на КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНКА (описани по-горе):

1. Функционални преустройства, които трябва да се направят:

- да се преустроят еди-кои-си алеи
- да се преустроят еди-кои-си пространства
- да се дадат нови решения за еди-кои-си под-зони
- да се даде визия и ново решение за Гара Пионер като еди-каква-си
- да се даде концепция за еди-кои-си велоалеи
- да се даде решение за нови входове откъм еди-къде-си
- да се ситуират еди-какви-си елементи
- да се направи план на еди-какъв-си център
- да се дадат решения на еди-какви-си преминавания
- да се направят план-схеми за сезонна употреба лято, есен, зима, пролет и така нататък

Устойчивост на концепцията

- екологичност: промаход на материалите, въздействие върху природната среда, енергийна ефективност и т.н.
- икономическа обосновааност: решенията да бъдат рентабилни и обосновани
- културна обосновааност: връзка между концепцията и културните традиции на употреба и т.н.

Въздействие от прилагането на концепцията

- как ще се отрази на екологичната обстановка
 - как ще се отрази на потребителите и местните общности
 - как ще се отрази на туризма
 - как ще се отрази на местната икономика
- и т.н.

Свързаност и развитие на контактните зони

- доколко концепцията подпомага развитието на контактните зони
- доколко концепцията позволява контактните зони да подпомагат развитието на парца.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Поощряваме амбицията на Столична община да стартира процедурата по този Конкурс. Поощряваме желанието да се създаде ред и стратегия за този най-ценен за София градски парк.

Подготовката за процедура обаче е в твърде ранен етап. Има още много работа. Грешките от конкурса за Центъра на София не бива да се допускат! Не бива да се позволява прикриването на административните слабости зад демагогията, че от проектантите зависи всичко.

Искаме да обърнем внимание на Столична община върху слабия и некомпетентен подход при работа с обществеността и във връзка с конкурсните инициативи досега. Такъв тип инициативи се нуждаят от много сериозна PR активност, в която да участват авторитетни и мотивирани специалисти. Има нужда от дебати, сайтове, документални филми, акции на място, анкети и т.н. Само обработеното през обществения дебат задание ще доведе до успешен проект!

Очакваме Столична община да заяви категорично политическа воля за решаване на проблемите с „цирците“ в парка. Незаконни огради, незаконни обекти, незаконно ползване: законността трябва категорично да бъде определена в заданието! Трябва да се заяви воля и за намаляване на площите, заети от експлоатационни дружества, общински и други структури!

Заданието трябва да бъде много по-развито и фокусирано! Само така може да се очакват силни резултати! Обществото има нужда от тях!

С надежда, че Възложителят ще оцени направеното конструктивно становище, с което да се постави едно добро начало,

С уважение,

Група Град

Арх. Пламен Братков, АЕДЕС Студио
 Арх. Ангел Захариев, AAA Architects
 Арх. Петър Торньов, b-xii
 Арх. Георги Кътов, IO Architects
 Арх. Ивайло Петков, 10AM Architecture
 Арх. Димитър Паскалев, Архитектоника Студио

За контакт: София 1000, ул. Хан Аспарух 73, тел:

Мей Белон Оловъ, в изгесавото си възраст